

PM

2026-04-14
KUR 2026/191

Kulturrådet
Box 27215, 102 53 Stockholm
kulturradet@kulturradet.se

Främja kulturturism med koppling till En kulturkanon för Sverige – delrapport den 15 april 2026

1. Regeringens uppdrag

Kulturrådet fick i regleringsbrevet för 2026 i uppdrag att genomföra insatser för att främja kulturturism inom Sverige till platser som har koppling till de 100 verk och företeelser som ingår i En kulturkanon för Sverige. Kulturrådet ska enligt uppdraget lämna en plan för genomförandet till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 15 april 2026. Denna promemoria utgör den rapporten. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 december 2026. Inga extra medel har tillförts för uppdraget.

I denna PM lämnas först en översiktlig plan för det fortsatta genomförandet, därefter redogörs kort för Kulturrådets utgångspunkter i uppdraget.

2. Plan för genomförande

Med anledning av den begränsade tiden för uppdraget är det nödvändigt att utgå från arbete som redan genomförts eller är under genomförande kopplat till kulturturism, till En kulturkanon för Sverige, samt främjande av de kulturella och kreativa branscherna. För att kunna vara framgångsrikt är detta uppdrag beroende av att mål inom flera politikområden främjas.

I princip kommer uppdraget genomföras i följande faser:

1. Insamlande av metoder, erfarenheter och exempel
2. Analys
3. Rapportering med förslag på fortsatta insatser

2.1. Insamling

Kulturrådet har påbörjat arbetet med att kontakta intressenter som anges i uppdraget och andra med koppling till kulturturism samt de verk och företeelser som ingår i kanon inför genomförandet. Detta arbete har fortsatt högsta prioritet. Intressenternas erfarenheter är viktiga för att kartlägga:

- genomförda och befintliga arbeten gällande kulturturism
 - deras koppling till exempelvis regionala strategier och program
- platser som är relevanta för uppdraget
- om det (redan) pågår arbete med anledning av En kulturkanon för Sverige

I det första skedet prioriteras regioner, centrala myndigheter och aktörer som Kulturrådet bedömer vara relevanta. I denna prioritering ingår att samråda med de nationella minoriteterna och urfolket samerna om uppdraget.

Med anledning av de begränsade resurserna för uppdragets genomförande kommer arbetet till stor del bestå av inhämtande av skriftlig information från de intressenter som ringas in. Kulturrådet avser att komplettera det skriftliga materialet med datainsamling och kunskapsutbyte genom möten av olika slag.

2.2. Analys

I analyskedet kommer identifierade pågående främjandeinsatser, förslag på utveckling (fortsatt främjande), aktörer och exempel på platser med koppling till En kulturkanon för Sverige att grupperas i avsikt att tydliggöra möjligheter, behov och utmaningar för fortsatt främjande. I analysen strävas efter att identifiera och framhålla möjligheter till sektorsövergripande samarbeten.¹

I analys- och rapportskedet hoppas Kulturrådet att intressenter ska vilja bistå med bedömningar, inspel och tankar för det fortsatta arbetet. En öppen process kommer med andra ord att eftersträvas.

2.3. Slutrapport

Kulturrådet kommer att presentera resultaten av insamling och analys i en slutrapport som lämnas till regeringen senast 15 december.

I slutrapporten lämnas förslag på fortsatt arbete för att främja kulturturism till platser med koppling till En kulturkanon för Sverige, exempel på platser och en beskrivning av befintliga insatser. Detta inbegriper metoder som bör kunna tillämpas för främjande av kulturturism i vidare mening.

¹ "Främjandet av kulturella och kreativa branscher kan kopplas till flera politikområden, såsom kulturpolitik, näringspolitik, handels- och främjandepolitik, regional utvecklingspolitik, landsbygds politik och utbildningspolitik." Skr. 2023/24:111, s.4.

3. Utgångspunkter för uppdragets genomförande

Genomförandet av uppdraget berör ett antal olika mål och målområden. Regeringen har pekat ut uppdraget som en insats för att främja de kulturella och kreativa branscherna (KKB).² Att det också berör de kulturpolitiska målen är givet.

Vid planeringen och genomförandet av uppdraget avser Kulturrådet att beakta till exempel:

- regeringens strategi för företag i kulturella och kreativa branscher
- de nationella kulturpolitiska målen
- regeringens formuleringar kring syfte och mål för En kulturkanon för Sverige
- mål inom den regionala utvecklingspolitiken
- mål inom näringslivspolitik

Kulturrådet menar att det är möjligt att hitta skärningar mellan dessa mål och politikområden där insatser för att främja kulturturismen till de aktuella platserna kan göra störst nytta. Det finns exempel på relativt enkla metoder för att sortera i målstruktur, hitta samverkansområden inom ramen för främjande av KKB.³ Kulturrådet avser att använda denna typ av analysraster för att identifiera potentiella samarbeten och effektivt främjande.

Det kan vid en första anblick framstå som okomplicerat att identifiera platser som är relevanta för uppdraget. I praktiken rymmer frågan dock en viss komplexitet. Tre punkter som är centrala är att:

- Platsen har en koppling till En kulturkanon för Sverige.
- Det bedrivs någon typ av befintlig publik verksamhet.
- Aktörer på platsen har en vilja att främja turism till platsen utifrån kopplingen till En kulturkanon för Sverige.

4. Avslutning

I denna delrapport redogör Kulturrådet för hur vi avser att gå tillväga för att genomföra uppdraget och några utgångspunkter för genomförandet. Planen bygger på de förutsättningar som vi har att genomföra uppdraget samt vår nuvarande bild av nuläget vad gäller arbetet med En svensk kulturkanon och kulturturism. Uppdragets genomförande kan komma att påverkas dels av den kunskap som vi bygger upp under genomförandet, och dels av eventuella nya

² Bland annat i den offentliga kommunikationen om uppdraget, se till exempel: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/12/satsning-pa-de-kulturella-och-kreativa-branscherna-i-regleringsbrev-2026/>

³ Exempel på sådana metoder finns bland annat i betänkandet "Kreativa Sverige!", SOU 2022:44.

satsningar eller initiativ vad gäller kulturkanon, kulturturism och andra närliggande områden, liksom det samlade främjandet av KKB.

Leveransen av uppdraget kommer att bestå i en slutrapport där Kulturrådet avser att lämna förslag på vidare insatser för att främja kulturturism till platser som har en koppling till En kulturkanon för Sverige.

Fortsatta avstämningar med regeringskansliet kan vara relevant under genomförandet. Inte minst med anledning av eventuellt tillkommande initiativ kopplat till En Kulturkanon för Sverige.